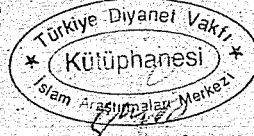

فصل فی
تاریخ
و جغرافیای
ایران

تاریخ و جغرافیای ایران

۱۳۲۶

نومرو : ۱

ماضی به قارشی

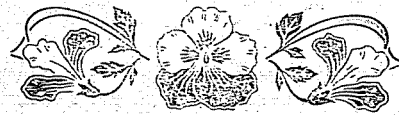
ای انظاری غریق هیبت و دهشت ایدن ویران
حصارلر، قیبلر، طاق ظفرلر، قلعهلر، تنها
قارا کلق، آسی، محاولش منارلقلر، بوکون نالان
برر شعر بیخ انشاد ایدر. اطواریکز حالا

یو صونلنمش مقابردن چقان آواز ماضی بی،
بیقلمش قلعهلردن فیشقیران ولوال اطفاری
بوتون ساکن ایشیدکجه. دوتر پیشمده دنیایی
صاران بر قومك اُك بارلاق تماشای ظفر داری

نه یانغینلر، نه موجش لوحه لر نقل ایله یور. اونلر،
او انقاضی چوکن ویرانه لر کوش توارنجه.
که مالیدر ظلملر، قانی آهلر، قانی یاشلرله.

ای ادوار جهالت، ای لیل کین و آتشبار!
سنگ تذکار نامکچون بزه ترک ایتدیکک آثار
بوکون روحمده بر کرداب نفرت آجدی ظلمتدار.

ادهم هدایت

ادبیات کنارنده ...

— محمد رؤف بکه —

اسپایانک پایتختده یوزاوتوز اوج اسبوعی،
آلتی نیم ماهه، آلی یدی شهری رساله ادبیه
نشر اولنیورمش.

بو، او یله ایکن، اهمیتجه، عظمتجه،
مادریده فائق ایلان شهر مزده، یازیق که، ادبی
غزتهلر پک آزدر، یازیق که، پری شعر، اوملیکه
حسن، محیط ادبک خارچنده در.

ایشته سوکیلی قارلرم، آرا صرا مشفق،
صمیمی دوداقلر یکزدن دوکولن واکثریا
بی دوشوندرن، ذهنی آلت اوست ایدن
شو سرزاشی، شو نقیصه علم وادی آرتق

صحنه مطبوعاته قویمق، سزك ایله باش باشه
دوشونمک، تدقیق ایتک ایسته یورم.

معلومدرکه، هر حادثه مهمه و غیر مهمه سواقیمنز
میدانه کله من؛ حلنه برابر چالشدیغمز مسأله.
نک، نقصانک، نقصان خاسرکده، بنجه
برقاج والدی، برقاج سائق منفوری واردز.

اُك اول، او قومق بیلنلر منک اکثریسی،
قسم اعظمی لذت مطالعه بی، ذوق استفاده بی
حقیقه حس ایتمه مشلردر. عمرلری بی، مدت

حیاتلری بی. هیچ دنیه جک قدر فائده سز رومانلر،
مصاللر اوزرنده امرار ایدرلر، صرف
اُكتمک، صرف وقت کچیرمک ایچین،

کتاب او قورلر، جدی مطالعه دماغلری بی،
قوة مفکره لر بی یوریور. بوکا بناء درکه،
آثار جدیدیه رغبت، الثفات کوسترمیورلر.
انکلتزده، باری نامنده بر مؤلف؛

کتابک مظهر مقبولیت اولماسی سایه سنده،
سنوی یوزش بیک فرائق واردات صافیه
تأمین ایده بیلمشدر.

فرانسه ده، ادیب مدقق آمیل زولانک
«روما» اسمنده کی حکایه حکمتی، ایکی آی

ظرفیده، سکسان دفعه طبع اولنه رق،
مشارالیه یوزیک فرائق حاصلات بخش ایتمشدر.
مملکت مزده ایسه، بر بیچاره محرز؛

سنه لرجه یازمجنی موضوعی دوشونیور، نوطلر
طوتیور، واپورده، مسیره ده بر جمله سنی
تصحیح ایدیور، لقانطه ده عقیده کلن بر

شیئی علاوه ایتک ایچین، یککی ترک ایدیور،
دائما جنت، دائما بلا آرام سخی ایچنده در.
نهایت مفید بر اثر وجوده کتیریور، هیات که،

زواللی آدم سرمایه سنی بیلله آله میور.

کچلرده صفوت نزیهی بک برادرمن،
وقتیله زواللی نبذتک، او فوق العاده اثرک

وینہ معلوم اولمالیدرک ، عشق ، ابدی /
بر منبع الهام اولمدیعی کی . شخصی اثرلرده
هیچ بر وقت ابتدائی لکدن قورتلره من . بوتون
ادبیاتلر ، ابتدا اوصورتله ، اشبار شخصیته نك
انتشاریله باشلامشدر .

بز ، ایلرله مک ، بحق ترقی ایتک ایستیه
یورسه فی ، تئوفیل غوتیه کوره ، حائر
اولدقلری معنایه تابع اولمقیزین ، حد ذاتنده
بر قیمته ، بر کوزلله . مالک اولان کلماتی سوء
استعمال ایتیه ملی ، اولنرله ، او ابکار زاهره
ایله ، بر آزده باشقلری تجسم ایتدیر ملی ،
بر آزده محاسن طبیعی تشریح ، بر آزده
یکی یکی صنعتلر ابداع ایلمله ملی بز .

بوگون ، هر شیمز نقصان ، هر شیمز محتاج
معاونتدر . هنوز لسانم زده بوتیه زی دراماتیقه عائد
بر اثر بیله یوقدر . حالبوکه مذکور شعبه نك
موسیقی ایله مزدوج اولماسی ، بر طرفدن
موسیقی نك ترقیسی دیگر جهتدن مؤثرایی
اولمغله ، اهالی آراسنده ذوق ادب نك دها
جابوق انکشافی کافلدر .

غرب حکمداران ، صرف اوکی او یونلرک
ویریللمه سی ایچین ، تخصیصات ذاتیه لرندن مبالغ
کله صرف اتمکده درلر .

زده ده ، یکرمی ایش سنه مقدم ، دیقران
چوقه جیان نامنده کی صاحب همتک غیرتیه ،
برقاچ تجربه یاپیلمش ایکن ، مؤخرأ اصلاحنه
خدمت یدیه مامشدر .

اوتده ایسه ، محررین کرامت ، تقسیم
اعمال قاعده سنه رغماً ، هم سیاهی ، هم ادیب ،
هم شاعر ، هم منقد ، هم مورخ ، هم بیس مؤلفی ، حاصلی
بر پولیغراف کچیرلر . شوجه تله قوت انقسام
ایدیو ، یازدقلری قوف ، خاییده جیقور .
بوکامبی دکلیدرک ، قوجه برادیجری ، قوجه

حق تفرقه ونشرینی ، اقدامک صاحب امتیازینه
سکز انکلیز لیراسنه ، آه یاربم ، بالکنز سکر
انکلیز لیراسنه تودیع ایتدیکنی ، سویلرکن ،
فرط تأثرمدن توکلرم او پرردی .

فقط مطالعک قباحتی یازارکن ، تحلیل
ایدرکن ، دیگر جهتکده قصه ورلری ،
خطالری کورمه مک ، قاله آلامق انصافسنر لقدر .
شاعرلر منک ، ادیبلر منک ، بعضیلری ؛
انجیق کندی روحلری ، کندی جسلری
تعمیق ایدیورلر . مع التأسف اکثریا قوجه
بر مجموعه هیئت اجتماعیه مزه عائد بر شعر ،
برنثر بوله مایز . هپ عشق وقادین ، هپ پرستیده
قلبمه ، هپ کزیده روحه .

فی الواقع بونلر کنجدر . عشق ایسه
روح شبابک بر پیک ، بر پیک نواریدر .
و « اثار فکریه نك والدی بالکنز فکردکلر .
انسانک هیئت مجموعه سی او اثرلری وجوده
کتیرمه هپ اشتراک ایدر : طبیعی ، تربیه سی
حسیاتی ، ماضیسی ، حالی ، احتراصاتی ،
ملکاتی ، فضائی . فضائی ، حاصلی رزوحک ،
افعالنک کافه اقسامی انسانک دوشوندیکی ،
یازدینی شیلر اوزرنده اثر بر اقرلر . ایپولیت تن
عینی زمانده کرک ایلنکه ، کرک قنالفه
دلالت ایتسین ، موضوعلر عدسه صنعتک ،
اوکنده بر در . محزردن بکله نیلن شی ، اقتدار
تحریر ، اقتدار تمیلدر . حتی مثلک ردائی ،
نخوستی صنعتکارک سحر موفقیته اوفاق بر
نقطه سیاه بیله قوندیره من .

فقط بیانملیدرک ، مبدولیت ، دائماً انسانی
اوصاندر ، بعضاً بزدن صاقلانان چیرکین
بر قادی کورمک ایچین ، ساعتلرجه اوغراشدیجمن
حالده ، هرکون تصادف ایتدیکنیز بیکلرجه
بر شعر و شغف قادیته دونوبده باقماورز .

کفایت ایدر : ایشته اواثری بیرتمق ، سبته آتمق عفوایدیلمز جانیاتلردندر .

آوروپاده ، هنوز کاله ایرمهین ، هنوز سرمایۀ نقدی نه مالک اوله میان نورسیدکان قلمه عالم تحریرده موفق اولمالرینی تأمین ایله یه چک صورتده ، ناموسلارینی ضامن طوته رقی ، تشویقاً معاوضتده بولنور ، وؤسسeler جمعیتلرموجوددر . علی الخصوص ، انسان ، برشی یاپارکن ، اؤک اول ، اونک تاریخی ، کچیرمش اولدینی صفحات مختلفه بی نظر اعتباره آلمالیدر . «ماضی کاملاً اولمهز . انسان اونو انودایلیر ؛ فقط اوانسانی محافظه ایدر ، برافاز . هر دورده اولدینی کی ، او ، بوتون افکار سالفه نیک محصول وزبده سیدر . مدنیات حاضره تمامیه مدنیات ماضیه دن چیقمشدر . فوستل دو قولانژ «حال بوکه بر ایکی ذاتی مستثنا طوتدیغمز حالده ، بلا پروا ، هیچ بر غزته چینگ ادوار مطبوعاتمیزی اطرافلیجه تدقیق ایتدیکنی ، ادعا ایده بیلیرز . اونک ایچین ، صوک انقلابه قدر استانبولده انتشار ایدن رسائل موقوته ایله صاحب امتیازلرینی یازیپورز : مجموعه فنون — منیف پاشا ، مرآت — رفیق ، مجموعه معارف — عصمت ، مضبوطه الفنون — محمد سعید ، اوتوبرو — عنی رضا ، رونق — نوری ، مجموعه ، قرق انبار — احمد مدحت ، صندوق — جمیل ، قاصه — طلعت ، آثار پراکنده — امین نهاد ، چکمهجه — سلانیکلی توفیق ، آفتاب معارف — رجائی ، مصباح فلاح — راسخ — جهان — سنوه ، محرر — ابوالضیاء توفیق ، درمه جامه — اسعد ، مجموعه علوم — شکری ، مباحث متنوعه — عثمان نوری ، مجموعه آثار — عارف ، مصور مشاهیر عالم ، مدرسه ادب —

حیات مخیل مؤلف شهرینی بیله ، شیمدیکی حالده ، بزدن اوقویانلر نسبه آز ، عادتا محدوددر . وقتیه ، پول بورزه نیک «قوزمو پولیس» ی ، «سرگذشت فجیع» ی تیاترویه تجویل اولنشدی . اوقوت ، مطبوعات برصدا ، برصدای تعریض رفع ایتدی تنهیه باشقه لرینه یازدیردی ، نهیه بالذات دکشدرمدی ؟ پول بورزه معتضله : — چونکه بویه یامق آلمدن کله مزدی ، دیدی . ایکی اوچ استنادن صرف نظر ، حکایه اصولنه ، تعلیمنه آلمش بر محرر کتابی تیاترو ، دزام شکله تبدیل ایده من ، موضوعی ایکنجی دفعه اوصورتله دوشونه من ، حتی دوغروندن دوغرویه تیاترو مؤلفاتی بیله ، جوده کتیرمکه لایقوله موفق اوله من . پارس صاحبه لری «هله غزته حیلر من . . . بز ، اوله لرینی کوردک که ، پرووا یرنده مسوده لری تصحیحه یلته نیر ، ادبیاتدن قطعاً بهره لری یوقکن ، ادبی غزته لر چیقارر ، تمیز ائاره مقتدر دکلرکن ، اولانجه قوتلریله انحصاری ، اومهلک سیئتی ترویج ایدرلر . واونلر ایچین بیلمه مش ، غیر معلوم امضالر هیچدر ، اوقونماغه ، آتیلغه محکومدر . بیچارلر ، بیلمور ، بیله میورلرکه ، اصل هنر ، اصل ملت ، وطنه خدمت ، یتیشمش اولانلره یازی یازدیرمق دکل ، یکیدن آدم یتیشدیرمک . مستعد ، لاکن انکشاف ایتمه مش بر طاقم پارلاق ذکالری حدیقه مطبوعاته چیقارمقدر فی الواقع مملکتتمزده ایکی اوچ حکایه اوقو . یان بر مقاله ، بر نووه یازمه میان زومان تحریرینه قالدشور . بونلردن وارد اولان اوراقی درج ایتک غیر قابلدر . شونکه برابر ، بعضاً اوفاجق برارده اولیه بر نکته ادبیه ، اولیه بر صنعت بدیهه بولنورکه ، صاحبنک استمدادینی تمامیه ارا بیه

ترقی — کیرفور ، مصور فن وادب ، ارتقا ، معلومات — طاہر ، مجموعہ لسان — بدرالدین ثروت فنون — احمد احسان ، مجموعہ ابوالضیاء ، چوچقارہ مخصوص غزتہ ، خاملہ مخصوص غزتہ — ابن الحقی طاہر ، مجموعہ ادبیہ ، بول مجموعہ سی — اکرم .

الحاصل ، ظن عاجزانہ کورہ تودیعاً ، معروضات دوشونولمکہ ، نظر دقہ آلمدقہ غزتہ لرمن رواج بولہ من ، تکثر ایدہ من . اوامنیہ ایسہ ، مکتبلرہ ادبیات تدریسندن زیادہ لازم ، زیادہ اہمدر . زیرا : « الکمل ادبیات درسی ادبای تنبع در . قواعد ادبیہ فی ازہلمکدن برشی حقیماز . الابدیع آثار حصولہ کتیرنلرأکی بدیع بیلرلردکدر . توفیق فکرت » عینی زماندہ ادبیاتک فوائدی ، معاملات حیاتیہ بہ اولان تأثیرینی ، تأثیر مفیدینی انکار ایدہ جک کیمسہ تصور اولنہ من ، « تذکۃ فکر ، تزین خاطرہ ، تصفیۃ ذوق ، توضیح وتوسیع عناصر عقلیہ کبی شیلر ہب ادبیاتک اعانہ قوای جلیلہ سنہ عرض فقر ایلہ بن حالاتندر . عبدالحلیم مدوح ، تیار فرانسک یا ماسی اوزرینہ . بوتون اعظم طرفندن زول قلاترینی کوندریلن تعزیتنامہ . نری ، احتمالکہ عزیز مطالعہ لم ، خاطرلارسکنز . او مذهب التفاتلر زول قلاترینی ک شخصہ دکل ، دوغرودن دوغری بہ صنایع نفیسہ بہ . تعبیر دیگرلہ جہان شعر وادبہ یاپیلوردی .

مملکت مزدن ماعدہ ، ہر بردہ آرق قطعیتلہ آکلاشلہ مش ، قطعیتلہ تحقیق ایشدرکہ ، برملتک ترقیسی ، تکملی آنحقی ذوق ادبیک تعمیمہ ، تعالیسنہ مربوطدر . بزعی نصرت

مدیر مسئول : بزعی نصرت

احمد ساقی بک مطبعہ سی

نجیب ، آرقداش — شمس الدین ، مصور ترکستان — مغدیج ، محاضرات — وصاف ، آفاق — کامل ، مدرستہ فنون — حمیدوہی ، بہار — طاہر ، خاور — عیدادہ . اعتلا — حقی ، شعاع — محی الدین ، ناہید — رضا ، حمیت — رامنز ، ذرات — ثریا ، برق — رامنز ، خدمت — زہت ، آثار — رشاد ، امداد المنداد — عبد الکریم ثابت ، ارمغان طغارجی — احسان ، ترقی — ناظم ، منظرہ — حسنی ، روضہ مصورہ — سعداد ، چانطہ — پاپازیان ، صفا — خیراہ ، سنی — خلیل ادیب ، معلم ، مجموعہ معلم — معلم ناجی ، رسالہ حافی — حافی ، اشراق — صفوت ، معلومات متنوعہ — وصاف ، چانطہ — رفعت ، شعلہ — صافی ، شمروح ادب — توفیق ، سہا — فیخری ، چوچقارہ قرائت ، خاملہ ، قر ، نقطہ — محمود ندیم ، مجموعہ نوادر ، شفق — عاصم ، حقیقت — راشد ، بانچہ — کمال ، عمران — احمد احسان ، مصور جہان — علی فواد ، مدنیت — عارف ، مرآت عالم — عثمان نوری ، محیط — علی شفیق ، انوار شرقیہ ، نہال ، انوار ذکا ، شرق — مصطفی رشید ، مؤسسین فنون ، پایدار ، تعاون اقلام ، کلشن ، ارمغان ، کوکب علم — نجیب نادر ، یادگار — جواد پاشا ، اطفال ، ہفتہ ، عالم — شمس الدین سانجی ، تشویق ، منظرہ عالم ، شعلہ افکار — نوری ، شرق — مصطفی رشید ، کلشن ادب — جمیل ، خزینہ اوراق — محمود جلال الدین ، کونش — بشیر فواد ، واسطہ ثروت — محمد علی ، صحت — اوتوجیان ، زراعت — سام ، مکتب ، معارف ، رسملی غزتہ — قرہ بت ، خزینہ فنون ،